

MUSEU
D'ART CONTEMPORANI

MAC

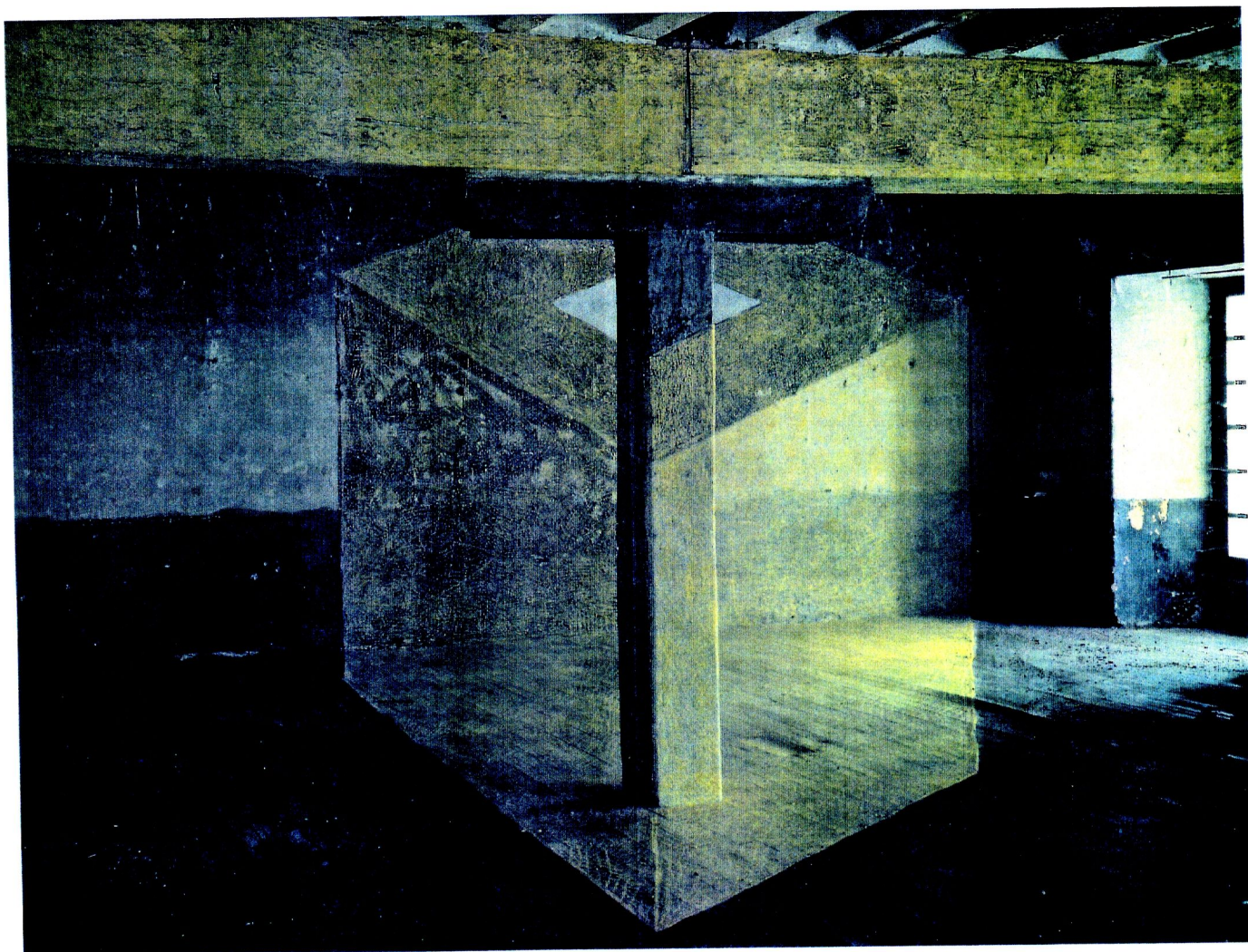
BA

BARCELONA

PLAÇA DELS ÀNGELS 1 08001 BARCELONA
TEL. 412 08 10 FAX 412 46 02

Horaris: de dimarts a dissabte, de 10 a 20 h.
Diumenges i festius, de 10 a 15 h.
Dilluns tancat

28 de juny - 24 de setembre del 1996

GEORGES ROUSSE

GEORGES ROUSSE

28 de juny - 24 de setembre

Aquesta exposició s'integra en el programa comú del MACBA dedicat a l'arquitectura, en ocasió del congrés mundial de la IUA, tot aportant un punt de vista diferent, que amplia la reflexió sobre el tema. Es tracta d'un treball que vol ser una reflexió sobre l'arquitectura a partir d'un plantejament pictòric, per tenir com a resultat final una imatge fotogràfica.

Com en exposicions anteriors -la dedicada a Siah Armajani amb els seus "Espais de Lectura" o bé la sèrie "Déus" de Ferran Garcia Sevilla- la mostra dedicada a Georges Rousse parteix de la sèrie de fotografies "Arles" que s'inscriu en un moment d'afirmació del seu treball, cap el que serà la seva obra posterior. La comissària d'aquesta exposició és Glòria Picazo.

L'obra del fotògraf Georges Rousse (París, 1947) es caracteritza, des de principis de la dècada dels vuitanta, per les relacions que estableix entre la pintura, l'escultura i l'arquitectura - relacions que donen unitat a la seva obra. El seu interès pels llocs abandonats, desmantellats i en ruïna -així com pel que aquests espais ens deixen entreveure respecte de la cultura que els ha provocat-, el van portar, l'any 1986, a instal·lar-se un temps a l'antic hospital psiquiàtric Van Gogh de la localitat francesa d'Arles. Fruit d'aquesta estada és la sèrie "Arles".

El seu treball és un exemple molt significatiu de la importància que la fotografia assolí al llarg de la dècada dels vuitanta, i una prova més de com el dispositiu fotogràfic pot ser una eina complexa i enriquidora per a la creació contemporània. La proposta de Georges Rousse es situa en el punt de confluència de les diferents disciplines artístiques i ve a confirmar la voluntat del MACBA de fer un seguiment de les aportacions de la fotografia contemporània.

GEORGES ROUSSE

27 de juny - 24 de setembre del 1996

"Pintar sobre els murs, tocar els murs, estar al peu del mur,
trobar aquesta relació del jo amb l'espai".

Georges Rousse

Georges Rousse (París, 1947) realitzà la sèrie "Arles" l'any 1986, després de visitar l'antic hospital psiquiàtric Van Gogh d'aquesta localitat francesa i d'instal·lar-s'hi durant un temps per tal de treballar en un espai desafectat. Des que a principis de la dècada dels vuitanta va començar a interessar-se per la pintura, i en especial per la nova figuració emergent a França, un dels aspectes clau del seu treball ha estat la localització d'espais desafectats, arquitectures quasi ruïnoses, llocs abandonats, que li permetran de delimitar el seu territori mitjançant l'aplicació del color. Georges Rousse s'interessa per la ruïna i pel que aquesta ens deixa entreveure respecte a la cultura i a la societat que l'ha provocat, així com també pel silenci que impera en aquests espais abandonats.

Poc abans de la sèrie "Arles", Georges Rousse havia renunciat a la figuració i havia iniciat una nova etapa en la qual les relacions entre pintura, escultura i arquitectura conferirien unitat a la seva obra. El resultat no fou tant sols una troballa estètica, sinó tot un plantejament sobre la importància dels aspectes processuals que el menen a cercar la relació entre el jo i l'espai que l'envolta. En abandonar l'aspecte narratiu implícit en la figuració, en el seu treball s'imposarà una abstracció geomètrica construïda sobre el fenomen òptic de l'anamorfosi i amb el punt de vista fotogràfic com l'enclavament que en definitiva construirà la imatge fotogràfica. Aleshores la funció de la fotografia serà establir una distància entre l'espectador i aquests espais desafectats, per tal de continuar preservant els seus "silencis". En realitat, en cada nou espai localitzat Georges Rousse fa seu un nou taller en què lluita per "buidar, netejar i evacuar tot un passat", i adopta un paper que quasi podríem anomenar d'arqueòleg. Tallers que es descobreixen i es desplacen amb els seus viatges i que tan sols podran ser compartits gràcies a la imatge fotogràfica.

Aquesta afinitat amb la tasca de l'arqueòleg insinua l'actitud de l'artista davant de la seva obra: una manera lenta d'actuar i una aplicació tradicional de color, que deixa veure les qualitats de la pintura i aprofita la llum natural, per tal conferir a aquests llocs un caràcter sacre. Com ell mateix diu: "Sóc una formiga que construeix tot el dia una cosa que ningú no comprèn".

Les obres realitzades entre 1984 i 1986 consoliden les bases del que serà el seu treball posterior, el qual cerca el trencament visual de l'espai i la seva reconstrucció fotogràfica des dels paràmetres d'un geometrisme rígid. Potser per aquesta raó en el catàleg de la sèrie "Arles", editat l'any 1986, Georges Rousse va incloure un extret dels Cants del Maldoror de Lautréamont, que són un elogi a les matemàtiques:

" O mathématiques sévères, je ne vous ai pas oubliées, depuis que vos savantes leçons, plus douces que le miel, filtrèrent dans mon coeur, comme une onde rafraîchissante. J'aspirais instinctivement, dès le berceau, à boire à votre source, plus ancienne que le soleil,..."

Glòria Picazo

GEORGES ROUSSE I LA MIRADA DELS INNOCENTS

L'obra de Georges Rousse es troba avui al centre d'un tancament remarcable, d'un tancament que s'ha produït a imatge de les regles que foren promulgades per la mística d'alguns pares fundadors. Efectivament, la seva obra és una convocatòria permanent, una dolça invitació a penetrar en llocs que no hauríem pogut visitar sense el pretext del

desig de l'artista de rehabilitar espais desmantellats, deconstruïts, devastats per l'agressió del temps o la indiferència de la memòria.

En les imatges de Georges Rousse cal apreciar la benevolència de la mirada. Ni robatori, ni apropiació, ni fuga, el seu procés és frontal i quan considera el lloc que ha escollit inicia una construcció immaterial. Llavors els elements que estan en joc inauguren una poètica: els llocs on l'artista es detura són llocs arquitectònics, llocs que, de fet, abans han tingut una funció, un ús, llocs traçats per la voluntat col·lectiva i que sovint no han tingut cap altra dignitat que la quotidianitat de l'ús. La penetració de l'artista és en principi física, sensible. Sovint dóna pas a absències, desplaça el silenci i sobre els murs alterats assenyalava els punts d'ancoratge que permetran de tibar les línies musicals que sostindran l'aparició de la nova harmonia. És l'instant d'una fascinació recíproca: el lloc agonitzant és davant de l'obra que ha de néixer i, enmig, l'àrbitre del darrer joc, l'artista, la intervenció del qual no recorre a les pràctiques habituals de la pintura o de la fotografia. El pintor s'apropia, el fotògraf roba, però cap d'aquestes tècniques convenç a Georges Rousse.

L'originalitat de l'artista és, en aquest sentit, desarmant. I si en principi la seva obra juga amb la nostra sorpresa és perquè està introduïda per la lògica i la complexitat d'un ritm. Georges Rousse no protegeix el secret del seu treball; al contrari, comenta la seva obra de bon grat, segur com n'està de la intenció profunda. Certament, la presa de la imatge és fotogràfica; certament, la seva mirada no té en principi més que un ull, el de l'objectiu que ho construeix tot; certament, la seva intervenció pictòrica es recolza sovint en elements accessoris que nodreixen els efectes de trompe l'oeil; certament, les perspectives per trompe l'oeil sovint queden ocultes i es revelen per la intervenció de miralls sobre els quals juguen les mentides i les veritats de la imatge. Però què és el que ens aporta aquesta suma de certeses? Els ritus de Georges Rousse tenen les seves raons, el seu objecte és en el més profund d'ells mateixos.

Les sis imatges que proposa l'artista després de visitar l'antic hospital Van Gogh d'Arles organitzen la nostra mirada per trompe l'oeil, de dues en dues. Totes parlen de tancament però cadascuna organitza a la seva manera la fuga de la mirada, la recerca de l'illimitat, la transparència. Dues d'aquestes imatges introdueixen plans dins el constrenyiment d'estances ja tancades; ocultacions suplementàries que disposen en el centre de la imatge una qualitat de llum i de blanc a través de la qual pot aflorar l'imaginari. Les altres dues, remarcables per les masses de què disposen -negres o blaves- materialitzen en volum la llum i la reconstrucció alhora; cadascuna falseja o mostra l'exterior, la melangia de la llum negra i el cel capturat. Finalment les dues darreres fotografies, presentades en panoràmica, cerquen i troben els horitzons que tants homes han portat a aquests llocs.

La poètica de Georges Rousse s'expressa així: si accepta posar la mirada mecànica del seu objectiu en un lloc inspirat, és en primer lloc per viure sol enmig de les ombres, per copsar les alenades ectoplàsmiques que encara xiuxiuegen per entre el constrenyiment dels cossos; per expressar la força d'un imaginari en front del monumental; és finalment per traçar les línies de fuga i obrir esquerdes dins l'ordre del tancament.

Si amb Georges Rousse l'ull encara és a la tomba, és perquè pugui sorgir la veritat dels innocents.

Michel Enrici

Aquest text fou publicat al catàleg Georges Rousse, suivi d'un extrait des Chants de Maldoror de Lautréamont, Actes Sud, Arles, 1986

BIOGRAFIA

Georges Rousse va néixer a París l'any 1947, on viu i treballa.

A l'inici de la seva vida professional es dedica a la fotografia, fent retrats dels seus amics pintors, però més endavant abandona aquesta pràctica i s'introdueix en el món de l'art.

Es posa en contacte amb els artistes de Figuration Libre, entre els quals hi ha Robert Combas, Hervé Di rosa o Jean-Michel Alberola, que defensen l'espontaneïtat en la creació.

Aviat el seu treball s'individualitza i centra el seu interès en la intervenció de l'espai, la llum, la superposició, la transparència o el color i en com tots aquests elements intervenen en la percepció de l'obra. El seu treball té influències de Piet Mondrian, James Turrell, Barnett Newman i Kasimir Malevitch, segons ell mateix reconeix.

Viatger incessant, el seu taller es desplaça constantment pels diferents llocs que visita i on du a terme el seu treball. Així, les obres s'agrupen en sèries d'imatges en les quals el títol— Fontévrard, Arles, Marseille...— simplement correspon al lloc.

A principis dels anys vuitanta comença a intervenir en espais desmantellats, com ara un edifici sobre un aparcament (1981) o un antic hospital a La Roche-sur-Yon (1983), i treballa a Nova York, Londres i Berlín.

Després de la sèrie Embrasures (1987), que realitza a diferents punts d'Itàlia, comença a introduir textos o paraules en les seves obres. Treballa a diverses ciutats del Japó, país que visita sovint, i també participa a l'Aperto de la Biennial de Venècia de 1998.

L'any 1990 realitza obres a Xipre i Jerusalem en les quals els textos són substituïts per una mena de grafits inintel·ligibles. Aquestes obres es van presentar a l'exposició col·lectiva "13 crítics, 26 fotògrafs", al Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona (1992).

L'any 1993 fa una exposició al Centre Georges Pompidou de París.

OBRES EXPOSADES:

Sans titre, Bercy, 1984, cibachrome, 230x260 cm.

Frac, Collection Aquitaine, Burdeus.

Sans titre, 1986, cibachrome, 299x121 cm.

Collection du Musée Cantini, MAC Galeries Contemporaines des Musées de Marseille, Marsella.

Arles, 1986, cibachrome, 135x332x3 cm.

Collection des Musées d'Arles.

Arles, 1986, cibachrome, 120x260 cm (díptic).

Collection Frac Provence-Alpes-Côte d'Azur, Marsella.

Sans titre, Fontévrard, 1984, cibachrome, 206x268 cm.

Collection Frac Pays de la Loire, Nantes.

Arles, 1986, cibachrome, 190x240 cm.

Collection Frac Haute Normandie, Rouen.